



## Kommentar til intervjuartikkel

**T**idende nr. 7 er det en intervjuartikkel med kollega Bjørn Hogstad om TMD under headingen «Privat forskning». Det er flott at det settes fokus på temaet TMD og at norske tannleger interesserer seg for de pasientene som lider av smerter i kjeveleddsregionen, nakke og skuldre. Allmenntannleger har en viktig rolle i utredningen og behandlingen av denne pasientgruppen, men det er viktig å presisere at gruppen er meget heterogen.

I samme nummer av Tidende er boken «Klinisk Bettfysiologi» av Thomas Magnusson omtalt: «Funktionsstørninger i käkssystemet, såkallade käkledsbesvær, kan yttra sig som käkledsljud, gapningssvårigheter, ansikts- eller huvudvärk. Dessa besvär är mycket vanligt förekommande, och de flesta som har dem kan behandlas framgångsrikt inom allmäntandvården». Helt i tråd med dette vil vi, med innføringen av ny studieplan ved Universitetet i Oslo (UiO) f.o.m. høsten 2013, utvide og bedre studentundervisningen på dette området.

I etterkant av verdenskongressen i Bergen i juni, arrangerte fagmiljøet i kjeve- og ansiktsradiologi ved Det odontologiske fakultetet, UiO, et TMD-seminar i Bergen, finansiert av Helsedirektoratet. På seminaret bidro flere internasjonalt anerkjente foredragsholdere. Dette er i samsvar med satsningen med å skape større forståelse for denne pasientgruppen i det norske helsevesen, blant norske tannleger og i samfunnet generelt. Referat fra TMD-seminaret er publisert i denne utgaven av Tidende.

Det er mye forskningslitteratur på TMD og det er stor internasjonal enighet om, slik det understrekes i intervjuet med Hogstad, at smerter i muskulatur er svært hyppig. I den tverrfaglige boken: «TMDs: An evidence-based approach to diagnosis and treatment» (Laskin, Greene, Hylander, eds.) er dette tydelig presisert: «Myofascial pain is the most commonly reported type of masticatory muscle disorder as well as the most common type of temporomandibular disorder (TMD)». Det er også generelt akseptert at pasienter med TMD ofte har smerter i annen muskulatur, f.eks. nakke/skuldre.

I intervjuet i Tidende setter Hogstad frem påstander uten at det gis referanse til vitenskapelig og etterprøvd dokumentasjon. Dette er en forutsetning for at en bestemt behandlingsmetode skal kunne aksepteres som et behandlingstilbud hos autorisert helsepersonell (tannlege). TMD-pasienter med kroniske smerter er en sterkt plaget og kompleks pasientgruppe med ofte vanskelig diagnostikk og tidkrevende behandling. Dette understreker betydningen av å følge vitenskapelige og utprøvede metoder for å dokumentere et vellykket og forsvarlig behandlingsresultat.

I intervjuet refereres det til en klinisk langtidsstudie som inkluderer 300 pasienter og det gjøres et poeng av at den utføres i privat tannlegepraksis uten noen form for økonomisk støtte eller samarbeid med forskningsinstitusjoner eller universiteter. Moderne forskning følger et sett av gitte regler som baserer seg blant annet på definerte hypoteser, referanse til tidligere forskning, meto-

debruk, objektivitet og etikk. For klinisk forskning som inkluderer pasienter og behandling av disse har vi i Norge et strengt regelverk for beskyttelse av pasientene. En klinisk studie må være godkjent av Regional Etisk Komité (REK) som vurderer studien opp mot bl.a. en rekke lover. I intervjuet indikerer Hogstad at han ønsker samarbeid med universitetene og det kan være fint for alle parter. Det er viktig med engasjerte kolleger og en slik kommunikasjon kan også være nyttig for å unngå at mye arbeid legges ned på studier som eventuelt har grunnleggende mangler i sin metodikk og utføres utenfor gjeldende regelverk. Praksisnær forskning er viktig innen et klinisk felt som odontologi, men «Privat forskning» er en heading som Tidende selv får stå for.

Det er bra at det blir satt fokus på denne pasientgruppen og at norske kolleger engasjerer seg. Det er også viktig at Tidende som vår forenings fagtidsskrift holder en høy faglig standard på det som presenteres av forskning og kliniske behandlingsmetoder.

*Jan Eirik Ellingsen  
Professor, dr.odont.  
Instituttleder IKO*

*Fagleder avd. Protetik og bittfunksjon  
Det odontologiske fakultet, Universitetet  
i Oslo  
j.e.ellingsen@odont.uio.no*

*Tore A. Larheim  
Professor, dr.odont.  
Fagleder avd. Kjeve- og ansiktsradiologi  
Det odontologiske fakultet, Universitetet  
i Oslo  
t.a.larheim@odont.uio.no*